

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Optimizacija porabe energije pri reji govedi rjave pasme

Projekt EIP (Evropsko inovativno partnerstvo) z naslovom Optimizacija porabe energije pri reji govedi rjave pasme, se izvaja v okviru ukrepa M16: Sodelovanje iz programa razvoja podeželja, podukrep 16.2: Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij iz PRP 2014- 2020.

Tematika projekta - Optimizacija porabe energije na kmetijskem gospodarstvu;

Reja govedi je dejavnost, ki je s stališča rabe energije zelo potratna. Najbolj potratni pa je tisti del energije, ki na koncu ne privede do prireje mleka ali mesa. Da bi bilo čim manj neupravičeno porabljene energije, je potrebno optimizirati krmni obrok, izločiti gene, ki omejujejo potencial prireje mleka in mesa, ter vključiti gene v odbiro, ki spodbujajo izkoristek krme in zniževanje porabe energije.

Namen, vsebina in cilji projekta

Optimizacija rabe energije bomo izvajali z dvema različnima pristopoma:

- obravnava virov energije in oblikovanje navodil za prihranek
- optimizacija krmnih obrokov
- genotipizacija in vključevanje genov, ki znižujejo porabo energije na enoto produkta, v odbiro plemenskih živali
- pregled možnosti za povečanje izkoristka mleka in mesa v procesu predelave v kvantitativnem in kvalitativnem smislu (dodani vrednosti)

Izvedba projekta bo potekala z izdelavo načrta, pregledom genov, ki vplivajo na povečanje oz, zmanjšanje rabe energije, sledila bo izvedba osemenjevanja glede na optimizirano rabo energije na partnerskih in drugih kmetijah. Rojeni plemenski podmladek bo genotipiziran, izločene bodo živali z nezaželenimi geni in dednimi napakami, potencialni plemenski podmladek bo vključen v lastni remont. Najboljše prvesnice bodo vključene v reprodukcijo in nadaljnje testiranje prireje mleka in s tem omogočale širitev rezultatov projekta na nivoju partnerske kmetije in izven. Spremenjena bodo navodila za odbiro bikov za osemenjevalni center – v navodila se bo vključilo priporočila za optimizacijo rabe energije preko večje prireje ali manjše porabe energije ob enaki prireji. S trženjem semena osemenjevalnih centrov se bodo novosti prenašale v hleve z rjavo pasmo goveda. Živali, ki bodo imele kakovostnejši genetski potencial, se bo preverilo tudi pri kakovosti mesa. V zaključku projekta je predvidena širitev rezultatov projekta. Če ne bo omejitev pri združevanju živali, o izvedena tudi razstava govedi.

Pričakovane spremembe:

- 1.) vključitev rezultatov genotipizacije v kriterije odbire plemenjakov glede na gene, ki vplivajo na optimizacijo rabe energije
- 2.) izdelan seznam genov, ki vplivajo na optimalnejšo rabo energije (večji prirast, izkoristek krme, genetske napake, ...) in lokacije na rezultatih genotipizacije
- 3.) oblikovanje protokola za odbiro plemenjakov, ki vključuje tudi podatke o genih, ki vplivajo na optimizacijo rabe energije,
- 4.) znižanje porabe energije na enoto prireje z urejanjem krmnih obrokov in drugih opravil na kmetiji
- 5.) oblikovana priporočila za optimalno rabo energije
- 6.) odkupljena dva bika na osemenjevalni center, odbrana po novem protokolu
- 7.) Zniževanje deleža genov, ki povečujejo rabo energije (genetske napake)
- 8.) Povečevanje deleža genov, ki znižujejo rabo energije (lastnosti ravnosti, plodnosti)
- 9.) Ugotavljanje vsebnosti maščobnih kislin ob optimizaciji rabe energije in možnosti sledljivosti na osnovi stabilnih izotopov lahkih elementov
- 10.) Razstava govedi rjave pasme

Koordinator projekta (vodilni partner):

Kmetijsko gozdarska zornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Vodja projekta: Matija Rigler

Trajanje projekta: 12.5.2023 – 11.5.2025

Povezave:

[Program razvoja podeželja](#)

[Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja – Evropa investira v podeželje](#)

Projektni partnerji

KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Celje

Inštitut Jožef Stefan

Zveza rejcev govedi rjave pasme Slovenije

GRM Novo mesto, Center biotehnike in turizma

Šolski center Šentjur

Kmetije: Modic, Arlič, Strgar, Zgonec, Žnideršič